

146. sz. Egyezmény

a tengerészek fizetett éves szabadságáról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1976. október 13-án hatvankettedik ülészakára ült össze,

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a Fizetett szabadságról (tengerészek) szóló 1949. évi (91.sz.) (módosított) Egyezmény felülvizsgálatára vonatkozóan, a Fizetett éves szabadságról szóló 1970. évi (132. sz.) (módosított) Egyezmény fényében, de nem szükségszerűen annak rendelkezéseire korlátozva, amely kérdés az ülészak napirendjének második pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1976. október 29-én, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely a "Tengerészek fizetett éves szabadságáról szóló 1976. évi Egyezmény" néven idézhető:

1. cikk

Jelen Egyezmény rendelkezéseit, amennyiben kollektív szerződések, választott bírói döntések, bírósági döntések, a törvényes bérmegállapítási rendszer vagy bármely más, az egyes országok sajátos körülményeinek megfelelő és az ottani gyakorlattal összhangban álló módon nem jutnak érvényre, az egyes országok jogalkotása útján kell hatályba léptetni.

2. cikk

1. A jelen Egyezmény minden tengerészként foglalkoztatott személyre vonatkozik.

2. A jelen Egyezmény szempontjából a „tengerész” kifejezés olyan személyre vonatkozik, akit bármilyen munkakörben olyan tengerjáró hajón foglalkoztatnak, amelyet az Egyezmény hatálya alá tartozó területen lajstromoztak, és nem

(a) hadihajó;

(b) halászhajó vagy halászati tevékenységgel közvetlenül kapcsolatban álló hajó, vagy bálnavadászattal, vagy hasonló tevékenységgel foglalkozó hajó.

3. A nemzeti törvények vagy rendelkezések határozzák meg a hajótulajdonosok és tengerészek szervezeteivel történő konzultáció után, ahol ilyenek léteznek, hogy a jelen Egyezmény szempontjából mely hajók tekintendők tengerjáró hajónak.

4. A jelen Egyezményt ratifikáló minden tagállam az érintett munkáltatók és munkavállalók szervezeteivel, ahol ilyenek vannak, történő konzultáció után az iparág körülményeinek megfelelő módosítások után kiterjesztheti az Egyezmény alkalmazását olyan személyekre is, akikre nem vonatkozik a jelen cikk 2. bekezdésének (b) albekezdésében foglalt, a tengerészekre vonatkozó meghatározás, vagy ilyen személyek bizonyos kategóriáira.

5. Minden tagállam, amely a jelen Egyezmény alkalmazását kiterjeszti a jelen cikk 4. bekezdésében foglaltaknak megfelelően, a ratifikációs okmányhoz csatolva köteles ismertetni azokat a kategóriákat, amelyekre az Egyezmény alkalmazását kiterjeszti, és azokat a módosításokat, amelyek ehhez szükségesek, ha vannak ilyenek.

6. Ezt követően a jelen Egyezményt ratifikáló minden tagállam nyilatkozat útján tájékoztatja a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatóját arról, hogy az Egyezmény alkalmazását a ratifikáció időpontjában megjelölt kategóriákon túlmenően további kategóriákra terjeszti ki, ha vannak ilyenek.

7. Amennyiben szükséges, az illetékes hatóság vagy az adott országban kialakított megfelelő rendszer útján az érintett hajótulajdonosok és tengerészek szervezeteivel történő konzultáció után, amennyiben ilyen szervezetek léteznek, olyan korlátozott munkavállalói kategóriák esetében, akiket a tengerjáró hajókon alkalmaznak, intézkedéseket lehet tenni az Egyezmény hatálya alóli kivonásra.

8. A jelen Egyezményt ratifikáló minden tagállam köteles a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Alapokmánya 22. cikke értelmében benyújtandó első jelentésében indoklással együtt megjelölni azokat a kategóriákat, amelyeket a jelen cikk 3. és 7. bekezdése alapján kivont az Egyezmény hatálya alól. Az Egyezményt ratifikáló tagállamok későbbi jelentéseikben kötelesek ismertetni a kivont kategóriákra vonatkozó jogi és gyakorlati helyzetet, megjelölve azt, hogy az Egyezmény hatálya mennyiben terjed ki, illetve a tervek szerint a jövőben mennyire fog kiterjedni a kivont kategóriákra.

3. cikk

1. Minden tengerész, akire a jelen Egyezmény hatálya kiterjed, jogosult egy megállapított, minimális időtartamú éves fizetett szabadságra.

2. A jelen Egyezményt ratifikáló minden tagállam köteles a ratifikációs okmányhoz csatolt nyilatkozatban megjelölni a szabadság időtartamát.

3. A szabadság időtartama egyetlen esetben sem lehet rövidebb egy szolgálati évre 3 naptári nappal.

4. A jelen Egyezményt ratifikáló minden tagállam a későbbiekben kiadott nyilatkozatában közölheti a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával, hogy hosszabb szabadságot állapít meg, mint amelyet a ratifikáció időpontjában megjelölt.

4. cikk

1. Az a tengerész, akinek szolgálati ideje bármely évben kevesebb, mint az előző cikkben szereplő, a teljes szabadságra való jogosultsághoz megjelölt szolgálati idő, az adott évre vonatkozó szolgálati ideje szerint arányosan csökkentett időtartamú fizetett szabadságra jogosult.

2. Az „év” kifejezés a jelen Egyezmény szempontjából a naptári évet vagy bármely más, azonos hosszúságú időszakot jelenti.

5. cikk

1. Az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása állapítja meg a fizetett szabadságra való jogosultság megállapítása szempontjából alkalmazott szolgálati idő kiszámítási módját.

2. Az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása által meghatározott feltételek mellett az a szolgálat is beszámít a szolgálati időbe, amelynek ideje alatt az érintett személy nem szerepel a szolgálati jegyzékben.

3. Az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása által meghatározott feltételek mellett beszámít a szolgálati időbe az érintett személy távolmaradása a munkahelyéről, ha az jóváhagyott tengerészeti szakképzési tanfolyamon való részvétel céljából, vagy az érintett tengerész akaratán kívüli betegség, baleset vagy anyaság miatt történik.

6. cikk

A jelen Egyezmény 3. cikkének 3. bekezdésében meghatározott minimális időtartamú éves fizetett szabadságba nem lehet beszámítani az alábbiakat:

- (a) a hajó lobogója szerinti országban állami és szokásos ünnepnapoknak elfogadott napok, függetlenül attól, hogy a fizetett szabadság időszakára esnek-e vagy sem;
- (b) az egyes országok illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása által meghatározott feltételek mellett azok a napok, amelyeken a foglalkoztatott személy betegség, baleset vagy anyaság miatt munkaképtelen;
- (c) a személyzeti jegyzékben szereplő tengerész számára biztosított ideiglenes kikötői eltávozás;
- (d) az egyes országok illetékes hatósága vagy az e célra alkalmas eljárása által meghatározott feltételek mellett nyújtott, bármilyen kompenzációs célú eltávozás.

7. cikk

1. Minden tengerész, aki a jelen Egyezmény szerint szabadságot vesz ki, az egész szabadság időtartamára jogosult legalább szokásos keresete folyósítására (beleértve a természetben fizetett bármely javadalmazás pénzbeli ellenértékét is), amelyet az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása által meghatározott módon kell kiszámítani.

2. A jelen cikk 1. bekezdésében szereplő összeget az érintett tengerész részére – a munkavállaló és munkáltató eltérő megállapodása hiányában – a szabadság megkezdése előtt kell kifizetni.

3. Az a tengerész, aki munkaviszonyát felmondja vagy munkáltatója elbocsátja, mielőtt az őt megillető fizetett éves szabadságot kivette, jogosult a jelen cikk 1. bekezdésében foglaltakban megállapított díjazásra az őt megillető szabadság tekintetében.

8. cikk

1. Az éves fizetett szabadság megosztását vagy az ilyen éves szabadság halmozását egy évre vonatkozóan, illetve a következő évre történő átvitelét az adott ország illetékes hatósága vagy az e célra alkalmas eljárása engedélyezheti.

2. A jelen cikk 1. bekezdésének megfelelően, ha arról az érintett munkáltatóra és tengerészre vonatkozó megállapodás másképp nem rendelkezik, a jelen Egyezményben meghatározott éves fizetett szabadságnak tartalmaznia kell egy megszakítás nélküli időszakot.

9. cikk

Kivételes esetekben, az adott ország illetékes hatósága vagy az e célra alkalmas eljárása rendelkezései alapján, a tengerészt a jelen Egyezmény értelmében megillető éves szabadságot meg lehet váltani a 7. cikkben meghatározott díjazással legalább egyenértékű összeggel.

10. cikk

1. A szabadság kivételének időpontját a munkaadó határozza meg az érintett tengerésszel vagy képviselőjével folytatott konzultáció után, feltéve, ha a szabadság kivételének ideje nincs rendeleti úton, kollektív szerződésben, választott bírósági döntésben vagy az ország gyakorlatának megfelelő, más módon szabályozva.

2. Beleegyezése nélkül egy tengerészt sem lehet arra kötelezni, hogy az őt megillető éves szabadságot attól eltérő helyen vegye ki, ahol alkalmazták vagy toborozták - amelyik közelebb van otthonához -, kivéve, ha erről nemzeti törvények vagy rendelkezések, vagy kollektív szerződés másképp rendelkezik.

3. Amennyiben a tengerészt arra kötelezik, hogy a jelen cikk 2. bekezdésében meghatározottaktól eltérő helyen vegye ki szabadságát, jogosult arra, hogy díjmentesen utazhasson arra a helyre, ahol alkalmazásba vették vagy toborozták - amelyik otthonához közelebb esik -; a visszatérésével közvetlenül kapcsolatos napidíj és egyéb költségek a munkaadót terhelik. Az utazáshoz szükséges idő nem számít bele a tengerészt megillető éves fizetett szabadság idejébe.

11. cikk

Bármely, a 3. cikk 3. bekezdésében meghatározott minimális időtartamú éves fizetett szabadsághoz való jogról való lemondást tartalmazó megállapodás – a jelen Egyezmény 9. cikkében meghatározott kivételes esetektől eltekintve – semmis.

12. cikk

Az éves szabadságát töltő tengerészt csak különös szükséghelyzetben lehet szabadságáról visszarendelni, megfelelő időben történő értesítés útján.

13. cikk

A jelen Egyezmény hatályát biztosító intézkedésekkel összhangban hatékony intézkedéseket kell fogantatosítani az éves fizetett szabadságra vonatkozó előírások vagy rendelkezések tiszteletben tartásának biztosítására megfelelő ellenőrzés vagy egyéb eszközök útján.

14. cikk

A jelen Egyezmény módosítja a Fizetett szabadságról (tengerészek) szóló 1949. évi Egyezményt (módosított).

15. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

16. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. A jelen Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam ratifikációját a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam részéről történt ratifikációt nyilvántartásba vették.

17. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

18. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikáció, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

19. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében, valamennyi részletükben megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának nyilvántartásba vétel céljából.

20. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

21. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

- (b) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 17. cikk rendelkezéseire, *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;
- (c) az új módosító Egyezmény hatályba lépésének napján lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

22. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.